

Розірвання шлюбу

Станом на: жовтень 2023

Будь ласка, надішліть повідомлення до консульсько-правового відділу Посольства через [контактний формуляр](#), щоб дізнатися, чи можлива співбесіда. Ви можете звернутися з метою засвідчення підпису також до послуг [почесних консулів](#). Співбесіда з почесним консулом погоджується попередньо за телефоном.

Шлюборозлучний статут, Регламент ЄС "Рим III" від 21.06.2012

21.06.2012 вступив в силу регламент ЄС (РИМ III), який регулює законодавство, що застосовується відносно процесу розлучення з іноземними громадянами. Шлюборозлучний процес з цього часу підлягає законодавству тієї країни, в якій подружжя мало постійне місце проживання на момент подання судового клопотання. Нове регулювання має застосовуватися і в тих випадках, коли країна перебування подружжя не є учасником зазначеного вище Регламенту (напр., Україна). Сфера застосування регламенту РИМ III охоплює матеріальне шлюборозлучне право. До нього належать такі передумови розлучення як ,наприклад, необхідний термін окремого проживання подружжя або надання певних причин для розлучення. Майново-правові наслідки шлюбу та обов'язки щодо утримання зі сфери дії Регламенту "Рим III" виключені.

Регламент " РИМ III" передбачає можливість вибору законодавства. Подружжя може самостійно обрати, яке законодавство буде застосовуватися у разі розлучення. Якщо один з подружжя є громадянином Німеччини, то може бути обране німецьке законодавство у разі можливого розлучення. Такий правовий вибір може бути зроблено або змінено в будь-який час, але не пізніше моменту звернення до суду.

Домовленість про правовий вибір потребує письмової форми, однак при цьому обов'язково слід дотримуватися формулярних приписів країн-учасників Регламенту. Німецьке законодавство передбачає нотаріальне засвідчення з правовим роз'ясненням. Проте німецькі формулярні приписи повинні обов'язково застосовуватися лише в тому випадку, якщо обидва члени подружжя мають своїм звичайним місцем перебування Німеччину або один з членів подружжя має місцем перебування Німеччину, а інший одну з країн, що не є учасником Регламенту (наприклад, Україну).

Якщо з огляду на передумови необхідно або якщо члени подружжя цього виразно бажають, то Посольство Німеччини в Києві може засвідчити домовленість про правовий вибір. З огляду на обмеження радянсько-німецького Консульського договору, Посольство Німеччини в Києві може засвідчувати лише заяви громадян Німеччини.

Зареєстроване партнерство не входить в сферу застосування регламенту РИМ III. Розлучення підлягає надалі законодавству країни, яка веде реєстр.

Визнання іноземних рішень у шлюбних питаннях

Рішення, згідно якого шлюб громадянина Німеччини розривається, скасовується або оголошується недійсним за кордоном, лише тоді набуває юридичної чинності в Німеччині, якщо компетентне німецьке земельне управління юстиції встановить, що існують умови для його визнання згідно § 107 Закону про провадження у сімейних справах. Рішення суду про розірвання шлюбу, яке також можливо містить рішення іноземного суду про право догляду за малолітньою дитиною (її виховання), набуває юридичної чинності у сфері дії німецької юрисдикції лише в тому випадку, якщо відбулося формальне визнання рішення про розірвання шлюбу.

Заяву про визнання іноземного рішення у шлюбних питаннях розглядає управління юстиції тієї федеральної землі, у якій зазвичай перебуває один із колишнього подружжя. Якщо жоден із колишнього подружжя не має постійного перебування в Німеччині, то заяву слід адресувати Сенатському управлінню юстиції землі Берлін. Формуляр заяви, а також подальшу інформацію ви знайдете на [веб-сторінці Сенатського управління юстиції землі Берлін](#).

Заяву Ви можете подавати до:

- безпосередньо до компетентної у питаннях визнання установи або
- німецького РАЦСу (наприклад, у разі потреби одержання свідоцтва про шлюбоспроможність або в разі укладення шлюбу в цьому РАЦСі) чи
- Посольства Німеччини в Києві. Посольство стягує збір готівкою: за засвідчення підпису - 56,43 євро (після округлення - 56,- євро) та за засвідчення копій - 24,61 євро (після округлення – 25,- євро) і перепроваджує клопотання до компетентного в цьому випадку німецького земельного управління юстиції.

До заповненого по всім пунктам формуляра заяви необхідно додати такі документи:

- рішення іноземного суду про розірвання шлюбу з відміткою суду про набуття ним чинності і, якщо є, свідоцтво про розірвання шлюбу
- свідоцтво про одруження щодо шлюбу, який розривається, або відповідний витяг з реєстру актів цивільного стану про одруження
- підтвердження громадянства (наприклад, паспорт, документ про громадянство)
- переклад німецькою мовою всіх документів, виданих іноземною мовою. Українські документи прохання перекладати відповідно до норми ISO (ISO 9:1995)
- довідку про зарплату/доходи заявника

Чи потрібен апостиль для всіх документів, чи іноземні документи будуть визнані справжніми без додаткових доказів – це вирішує німецька установа, до якої подаються документи. У більшості ж випадків вимагається апостиль для документів.

Визнання чи невизнання рішення земельним управлінням юстиції є обов'язковим для всіх судів і адміністративних установ Німеччини. Із фактом визнання іноземного рішення про розірвання шлюбу юридична чинність цього рішення для сфери німецької юрисдикції настає з моменту

© Посольство Київ

Посольство Федеративної Республіки Німеччина, вул. Богдана Хмельницького 25, 01901 Київ, Україна
Телефон: 0038 044 2811 100 (комутатор), Телефон: 0038 044 2811 335 (Консульсько-правовий відділ)
Факс: 0038 044 2811 381, E-Mail: rk@kiew.diplo.de, Internet: www.kiew.diplo.de

вступу в законну дію цього рішення згідно іноземного законодавства, і, таким чином, шлюб вважається розірваним.

Рішення у шлюбних справах судів/установ країн-членів Європейського Союзу в Німеччині принципово не потрібно підтверджувати. Подальшу інформацію з цього приводу можна отримати в управліннях юстиції федеральних земель.

Вся інформація у цій Пам'ятці базується на знаннях та оцінках Посольства на момент складання тексту. Незалежно від ретельної перевірки інформації, її повнота і вірність, яка, зокрема, за цей час могла зазнати змін, не гарантуються.